

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี ในระยะก่อนและหลังการทดลอง และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มี 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การพัฒนากิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี 3) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และ 4) การจัดกิจกรรมการศึกษจากระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี พบว่า สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี มีค่าเฉลี่ยคะแนนของระดับความเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งแสดงว่า สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรีมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังการทดลองการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการทดลองจัดกิจกรรม

2. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี ในระยะก่อนและหลังการทดลองหรือการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรีที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

3. สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ภาพรวมอยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{X} = 3.20$) โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ "การสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม การเป็นกันเองให้ความสนใจต่อผู้รับการฝึกอบรม" ($\bar{X} = 3.70$) รองลงมา คือ "ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน กระจำชัด อธิบายยกตัวอย่างได้ชัดเจน" และ "ประโยชน์จากเนื้อหาสาระที่ได้รับการจัดกิจกรรม" ($\bar{X} = 3.60$) มีระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ผลการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี จะส่งผลให้สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรีมีความรู้สึกต่อความเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น

เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าการจัดกิจกรรมกระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพื่อเพิ่มการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี ทำให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับค่าเฉลี่ยคะแนนของระดับความเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี ที่เข้าร่วมกิจกรรมกระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

1. ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี ส่งผลทำให้สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง จังหวัดนนทบุรีมีความรู้สึกต่อความเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของอาชัญญา รัตนอุบล (2542) ที่พบว่า กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในสังคม โดยยึดหลักการที่ว่า กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น จะสนองตอบต่อความต้องการ และความสนใจ สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสตรีที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ที่ส่วนใหญ่ชอบการได้มีโอกาสในการแสดงออก เนื่องจากเป็นธรรมชาติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในวัยดังกล่าว รวมทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้แก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้นได้ด้วย เมื่อพิจารณาผลการจัดกิจกรรมซึ่งมีผลต่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพภาคกลางจังหวัดนนทบุรี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Knowles (1975) ที่พบว่า ลักษณะการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนมีความรู้สึกอยากเรียนและมีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถส่งเสริมให้เกิดความต้องการและความรู้สึกอยากที่จะศึกษาความรู้ และ Swanson & Arnold (1996) ได้ยืนยันว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในองค์กร เพราะการเรียนรู้ผู้ใหญ่เอื้อบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ เห็นคุณค่าในตนเอง และมีความเชื่อมั่นที่จะเรียนรู้ และพัฒนาความสามารถตนเองอันนำสู่ความเจริญก้าวหน้าในงานทั้งส่วนบุคคลและองค์กร และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

2. จากผลการวิจัยครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี กระบวนการดังกล่าวสามารถทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดการจินตนาการในลักษณะเชื่อมโยงเรื่องราว

และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ของ Knowles ที่กระบวนการละครเกิดการสร้างบรรยากาศเป็นกันเองต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในที่สุดก็ส่งผลทำให้การจัดกิจกรรมสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความราบรื่น เท่ากับว่าสตรีผู้เข้าร่วมในกิจกรรมครั้งนี้มองเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น

3. ผลของความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมถึงความสำคัญและลักษณะของสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ มีผลทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถโยงความสัมพันธ์และการอุปมา โดยการคิดเชื่อมโยงเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ประสบเข้าด้วยกัน สามารถดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เป็นสิ่งใหม่ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมโดยรวมที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากในด้านการสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรมด้านความเป็นกันเองของวิทยากรผู้ถ่ายทอดเนื้อหาบทละครโดยให้ความสนใจต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเอง อีกทั้งยังมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน กระชับ ชัด อธิบายยกตัวอย่างได้ชัดเจน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเห็นว่าได้ประโยชน์จากเนื้อหาสาระจากการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ สรุปได้ว่า ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรีดังที่กล่าวนี้ น่าจะเป็นแนวทางที่จะสามารถนำกิจกรรมนี้ไปใช้กับสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีในกลุ่มอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่น่าผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาผลการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่สอดแทรกแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่มีต่อการสร้างการมองเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี พบว่า เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมทำให้ผู้เข้าร่วมได้รับการพัฒนาด้านการฝึกทักษะการคิด ด้วยวิธีการใช้ละครสร้างสรรค์ จึงควรจัดกิจกรรมให้มากกว่านี้ และเน้นด้านเทคนิคการกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการคิด มีส่วน

ร่วมในการตัดสินใจ และได้ลงมือปฏิบัติจริงในการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความมั่นใจ และมองเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น

2. สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง จังหวัดนนทบุรี มีความพึงพอใจในการสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม การเป็นกันเองให้ความสนใจต่อผู้รับการฝึกอบรม ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน กระจำงชัด อธิบายยกตัวอย่างได้ชัดเจน และประโยชน์จากเนื้อหาสาระที่ได้รับการจัดกิจกรรม จึงควรคำนึงถึงความชัดเจนของเนื้อหา และแผนของกิจกรรมต้องดี และเหมาะสมกับระยะเวลา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการพัฒนาตนเอง และเห็นคุณค่าในตนเอง เน้นการจัดกิจกรรม เน้นให้ผู้เข้าร่วมมีการแสดงออกให้ตรงกับตัวละครในแต่ละบทบาทที่สมมติขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการละครที่มีต่อความเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพภาคกลางกับกลุ่มทดลองต่อไปอีกประมาณ 2-3 เดือน หรือให้มีการต่อเนื่องและเหมาะสม เพื่อจะได้ทราบผล และทราบการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเห็นคุณค่าในตนเองของสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพภาคกลาง